

Виховання в дитсадку

Малюк, який прийшов сьогодні в дитячий садок, - це майбутній трудівник, активний учасник грандіозних звершень, що відбуваються в нашій країні.

До того дня, поки він стане за верстат, поведе в поле комбайн, почне лікувати людей, вчити дітей, або зводити будинки, мине чимало років. Він ходитиме в дитячий садок, навчатиметься в школі. І весь цей час має стати підготовкою молоді до майбутнього трудового життя. І дитячий садок – перша сходинка на цьому шляху.

Навчально-виховний процес в дитячому садку передбачає ознайомлення дітей з працею дорослих.

Ознайомлення з працею дорослих і виховання поваги до неї – один із способів формування в дітей працьовитості, позитивного ставлення до праці і до трудівників. Знайомлячи дітей з працею дорослих, вихователь має можливість повідомити їм конкретні завдання про працю, сформулювати певні уявлення про неї і на цій основі виховати почуття поваги до праці дорослих, навчити цінити працю, пробудити в дітей інтерес і любов до неї, викликати прагнення до трудової діяльності, бажати працювати сумлінно, старанно. Дослідження показали, що в дошкільному віці діти виявляють великий інтерес до праці дорослих. У малюків виникає бажання наслідувати старших, брати участь у їх праці. Діти відчувають радість і задоволення від трудових зусиль, усвідомлюють користь своїх дій, виявляють бережне ставлення до праці дорослих. Вплив праці дорослих на поведінку дітей можна спостерігати і в дитячих іграх. Де вихованці прагнуть точно відобразити той чи інший вид праці так, як спостерігали, підкреслюючи злагодженість дій, акуратність, точність.

Для ознайомлення дітей з працею дорослих використовуються найрізноманітніші методи, а саме: спостереження за працею дорослих, екскурсії (вони можуть бути найрізноманітніші), бесіди, читання художніх творів, розгляд картин, відповіді вихователя, демонстрування діафільмів, дидактичні спостереження, сюжетно-рольові ігри і звичайно участь дітей у праці дорослих.

Але слід пам'ятати, що в різних вікових групах ознайомлення з працею дорослих різне.

Так у молодших групах для дітей становить побутова праця дорослих (ознайомлення з працею мами, няні, повара, двірника і дитячому садочку). За своїм змістом така праця доступна малюкам, які часто бачать як її виконують і користуються її результатами. Наприклад: няня прибирає ігрову кімнату, піклується про всіх дітей; повар готує їсти, двірник замітає подвір'я, щоб було чисто.

У молодшій групі ознайомлюють також з роботою працівників транспорту; роботою водія і машиніста.

Автомобілем керує водій. Він заводить машину, веде її, під час руху стежить за світлофором: перед червоним світлом зупиняється, коли зелене – їде. Пішоходи переходять вулицю у зазначеному місці, якщо горить зелене світло.

Поїзд веде машиніст. Поїзд їде по рейках. Він складається з електровоза і багатьох вагонів. У вагонах перевозять пасажирів і різні вантажі. Отже, поїзди бувають пасажирські і вантажні.

Ознайомлення з працею будівельника можна розпочати з прогулянки біля дошкільного закладу. Вихователь пропонує вихованцям уважно поживитись на нього і пояснити, що

це збудували будівельники. Пояснити, що будинок не може збудувати одна людина, що будинок будує багато людей: одні зводять стіни, другі роблять вікна, треті двері, а ще інші дах. Пояснити, що всі будівельники подбали про те, щоб дітям було тут затишно, тепло, зручно. А закріпити здобуті знання на прогулянці допоможе заняття з конструювання. І всі діти будуть будівельниками.

І так, діти ростуть і збільшується їх життєвий досвід.

В середній групі вихователь продовжує ознайомлювати дітей з працею близьких їм людей, але вже звертає увагу на її процес і наслідки. Основне виховне завдання – дати дітям знання про працю дорослих, виховувати повагу до їх праці, бажання допомагати їм. Тому вихователь не обмежується лише спостереженнями, повідомленням знань, а й намагається викликати у дітей почуття вдячності за турботу про них, бажання допомагати старшим. Тому, знайомлячи дітей з працею дорослих у дитячому садку, слід роз'яснити дітям, що у садочку працює багато людей, які дбають про них. Поглибити і розширити знання про роботу вихователя, няні, кухаря, лікаря, музичного керівника, медичних сестер. Ознайомити з працею двірника. Учити розрізняти характерні трудові дії лікаря і медичної сестри.

Ознайомлюючи дітей з роботою працівників транспорту, розказуємо, що існують різні види транспорту: залізничний, автомобільний, повітряний, водний. Дітей також ознайомлюють з професіями водія міського транспорту, міліціонера-регулювальника, машиніста електровоза, пілота, капітанів, матросів.

Поряд з такими професіями, дітей цього віку знайомлять з сільськогосподарською працею.

Уявлення про те, що хліб добувається наполегливою працею багатьох трудівників, діти повинні мати вже змалку. Діти повинні знати, що вони орють поле, сіють зерно, доглядають посіви, а потім збирають урожай. Що на полі працюють сільські трударі – хлібороби і всі люди шанують їхню працю. Знайомлячи дітей з професією хлібороба, бажано провести екскурсію в хлібний магазин і розповісти, звідки він узявся.

У старшій групі розширюється уявлення дітей про навколишній світ, збагачується їхній життєвий досвід. Діти цього віку дізнаються про роботу колгоспників, які створюють машини, виготовляють меблі, шують одяг, працівників деяких установ культурно-побутового обслуговування населення (ательє, пошти, лікарні, бібліотеки).

На цьому віковому етапі діти повинні вміти вільно й самостійно використовувати знання про працю та трудові взаємини працівників дитячого садка: виховательки, няні, кухаря, лікаря, медичної сестри, музичного керівника, двірника, познайомитися з трудовими обов'язками пралі та завідувачки дитячим садком, про трудові взаємини дорослих, про взаємозалежність праці вихователя і няні, няні і кухаря, вихователя і музичного керівника.

Діти цього віку повинні уявляти, наскільки складна і різноманітна праця виховательки: вона їх навчає, дбає про їхнє здоров'я, гуляє з ними, дбає про те, щоб вони росли дружними і веселими. Діти шанують, поважають вихователя, і допомагають їм у роботі: поливання квітів, ремонт іграшок і книг, готування матеріалів до занять. Також діти допомагають няні розставляти і збирати посуд, витирати пил. Ві ці відносини діти відображають і у іграх.

Вихованців старшої групи знайомлять з роботою лікаря і медичної сестри в поліклініці. Новою є тема "Аптека", її робота та трудові обов'язки її працівників.

Також ознайомлюють дошкільнят з роботою швачок, прасувальниць, працівників ательє

і модельєрів, закрійників, пошти, бібліотеки, магазину.

У старшій групі розширюються знання дітей про будівельні професії. Вони дізнаються, як працюють екскаваторник, столяр, покрівельник, електрик, тесля. Діти набувають знань про трудові дії, послідовність виконання їх, способи використання інструментів, про взаємодію і злагодженість у праці робітників різноманітних будівельних професій. Будівельники сумлінно працюють, щоб будівлі були міцними, зручними, радували людей. Продовжують ознайомлювати дітей зі змістом роботи працівників сільського господарства: хліборобів, овочівників, тваринників, механізаторів.

Землероби обробляють землю, сіють і вирощують хліб, овочі і інші рослини.

Тваринники розводять свійських тварин та доглядають їх.

Працю людей полегшують різноманітні машини: трактори, комбайни, сінокосарки. На них працюють механізатори.

Діти разом з вихователем беруть посильну участь у роботі на квітнику, грядці.

Підготовча до школи група – найважливіший етап у формуванні в дітей уявлень про працю дорослих та її значень в житті суспільства, у вихованні позитивного ставлення до трудової діяльності. В цій групі закріплюють знання дітей про працівників дитячого садка, будівництва, транспорту, розширюються уявлення про працю в промисловості, сільському господарстві в сфері культурно-побутового обслуговування населення.

У підготовчій групі обсяг уявлень дітей про працю людей, зайнятих у сфері культурно-побутового обслуговування населення, значно розширюється й поглиблюється. Діти повинні дізнатися, що магазини бувають різні за призначенням: продуктовий, одягу, спортивних товарів, книжковий, іграшок. Обслуговуванням покупців у магазині займаються продавці, касир, завідувач магазином.

На пошті приймають і відсилають листи, телеграми. Також відбуваються міжміські телефонні розмови.

Ознайомлюючись з роботою бібліотеки, діти дізнаються про роботу бібліотекарів і про те, як створюються книжки.

Знайомимо дітей зі школою. Учні навчаються в класних кімнатах. Крім класів у школі є бібліотека, спортивний зал, їдальня, мед кабінет, приміщення. Навчають дітей вчителі.

Діти цього віку повинні більше дізнатись про роботу різних лікарів у дитячій поліклініці: зубного, хірурга, окуліста. Закріплюються знання про роботу працівників аптеки, окремо розглядаються робота швидкої допомоги, персоналу лікарні.

На цьому віковому етапі закріплюються знання дітей, що транспорт – важлива галузь. Його призначення – перевозити людей і пасажирів. Обслуговує транспорт велика кількість працівників різних професій.

Уточнюються знання про міський транспорт – автобуси, трамваї, тролейбуси, легкові автомобілі. Обслуговування автобусів здійснюється працівниками автопарку, диспетчера, механіком, прибиральницею.

Продовжуючи ознайомлювати дітей із залізничним транспортом, розказуємо, що пасажирів супроводжує провідник, а вантажні поїзди обслуговують: диспетчер, складач поїздів, стрілочник, механік, оглядач вагонів, черговий по станції.

На повітряному транспорті працюють пілот, радист, штурман, механік, бортпровідник.

Будівельники споруджують житлові будинки, приміщення для дитячих садків, шкіл, лікарень, бібліотек, театрів, промислові підприємства. Ознайомлюють дітей з професіями архітектора, електрозварника, сантехніка, бульдозериста.

Продовжується ознайомлення з працівниками сільського господарства працівниками

промислового виробництва.

Знання дітей про працю треба поступово розширювати і поглиблювати. Не можна за один раз давати велику кількість знань, бо тоді діти набувають уривчастих, поверхневих знань, які мало впливають на формування правильного ставлення до праці, на вироблення трудових навичок і вмінь. Кожного разу потрібно давати невелику кількість знань, доповнювати вже відоме новими знаннями і закріплювати раніше набуті. Тільки при поступовому розширенні знань про той чи інший вид праці можна виробити у дітей правильне уявлення про нього і потрібне ставлення.

Молодша група.

1. “Праця дорослих в дитячому садку”.
2. “Робота працівників транспорту”.
3. “Праця будівельників”.

Середня група.

1. “Праця дорослих у дитячому садку”.
2. “Робота працівників транспорту”.
3. “Праця будівельників”.
4. “Сільськогосподарська праця”.
5. “Сфера обслуговування”.

Старша група.

1. “Праця дорослих у дитячому садку”.
2. “Робота медичних працівників”.
3. “Робота працівників сфери культурно-побутового обслуговування”.
4. “Робота працівників транспорту”.
5. “Праця будівельників”.
6. “Сільськогосподарська праця”.

Підготовча до школи група.

1. “Робота працівників сфери культурно-побутового обслуговування”.
2. “Школа”.
3. “Робота медичних працівників”.
4. “Робота працівників транспорту”.
5. “Праця будівельників”.
6. “Сільськогосподарська праця”.
7. “Працівники промислового виробництва”.

“Праця дорослих у дитячому садку”.

Молодша група.

Екскурсія-огляд групової кімнати.

Дидактичні ігри “Влаштуємо Оленці кімнату”.

“Оленка прийшла в дитячий садок”

“Маленькі кухарі”.

“Пригостимо нашу Оленку”.

“Оленка захворіла”.

Ознайомлення під час спостереження з працею няні, кухаря, лікаря.

Читання вірша Маяковського “Ким бути”.

Середня група.

Інценівка для лялькового театру “наші улюблені няні і вихователі”.

Екскурсія –огляд кухні і спостереження за працею кухаря.

Спостереження “за працею двірника”

“за роботою лікаря та медичної сестри”.

Дидактичні ігри “Що робить лікар, а що медична сестра”.

Бесіда про працю дорослих в дитячому садку.

Старша група.

- Дидактичні ігри “Чому нам добре в дитячому садку”.

- “Угадай хто це робить: лікар чи медсестра- ”

- “Зваримо обід”

o Колективна праця по прибиранню ігрового куточка.

- “прання лялькової білизни”.

- Складання розповідей за уявними ситуаціями на тему “Що трапилось у дитячому садку” (якщо хтось з працівників відсутній).

- Спостереження під час огляду дітей у медичному кабінеті.

- Екскурсія на кухню.

- Екскурсія в пральню.

- Спостереження за роботою завідувачки.

Література

1. Трудове виховання дітей дошкільного віку. О.М. Лещенко.

2. Ознайомлення дітей з працею дорослих. Л.В. Артемова

Н.В. Кудикіна

І.О. Школьна

3. Виховання в праці. З.Н. Борисова, Т.В. Введенська

4. Журнал “Дошкільне виховання” №7, 1988 р.

5. Журнал “Дошкільне виховання” №3, 1988 р.